UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

I Sermo. XLVIII

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

admirantes. ⁊ q̄ntū ꝓualet infirmitas coꝛ
dis talibꝫ cogitātes inteſſe ⁊c̄. Septio ad/
huc altiꝰ ſancti erigūt viſū ſuū. ꝯtēplatōem
ſuā q̄ꝝtū hūane fragilitati poſſibile ē ī ipm
deū dirigētes Ad q̄d faciendū ⁊ ſi interdū
admittat̄. rariſſime tñ fit. Et h̄ ipm ad pū/
ctū accidit virꝫ ſctiſſimis ⁊ ꝑfectiſſimis. nec
tñ adhuc ī viſionē diuie eſſētie ꝑtingūt. iux
ta illō Joh. j. Deū nēo vidit vnq̄ꝫ. Nequaq̄ꝫ
tñ ve. teſt. p̄rēs q̄ referūt deū ſe vidiſſe ma/
le dicūt. vt Jacob Gen̄. xxxij. Uidi dn̄m fa
cie ad faciē. ⁊ ſalua facta eſt aīa mea. ⁊ Job
xlij. Auditu auris audiui te. nūc aūt oculꝰ
meꝰ videt te. Et Jſaias. vj. Uidi dn̄m ſedē
tē ſuꝑ ſoliū excelſū. Hāc ꝯtrouerſiā Gregꝰ
declarat ꝑ diſtinctōꝫ di. Quid ē ꝙ p̄rēs ve
terꝫ teſtamti deū ſe vidiſſe teſtati ſunt. cum
tñ Joh. dicat Deū nēo vidit vnq̄ꝫ. niſi h̄ ꝙ
patenter datur intelligi. qꝛ q̄ꝝdiu h̄ morta/
liter viuitur videri ꝑ quaſdam ymagines
deꝰ pt. ſꝫ ſc̄m naturā ſue ſpeciei videri nō pt.
Anima eñ afflata ꝑ grāꝫ ſpūſſcti ꝑ figuras
q̄ſdā deū videt. ſꝫ ad ipaꝫ vim eſſentie non
ꝑtingit. Hinc Bern̄. Quicq̄d dei viſiōe fi/
delibꝫ impartit̄. ſpeculū ē ⁊ enigma tm̄ di/
ſtās a futura vita q̄ꝝtū a ꝟitate fides. tēpus
ab eternitate. ⁊ adhuc breuit̄ ⁊ raptim ſan
ctis ꝯcedit̄ q̄i ꝑ modū ſtille q̄d modicitatē
ſignificat. Jſta tñ viſiōe ſcti dei q̄ꝝtuꝫ ſinit
hūana fragilitas in h̄ ſc̄lo fideliter inſiſtāt.
et deum in ſe ⁊ in effectibꝫ ſuis videre ſata/
gāt. donec ipo fauente ꝑ grām veniant ad
glāꝫ. Jſti exercitio inſiſtebat ſctūs Marti
nus iugiter. de q̄ thema ꝓpoſitū. vt s̄.

De ſancta Eliſabeth. I
Sermo. XLVIII

Conſiderauit ſemi

tas domꝰ ſue ⁊ panē ocioſa nō co/
medit. Prouer. vlt̄. Jſta ꝟba aſſu/
mūt̄ ad laudē ⁊ glāꝫ ſc̄tē Eliſabeth. Jn q̄bꝫ
eiꝰ ꝑfectio a duobꝫ cōmendat̄. Primo a ſue
mētꝫ diſcuſſiōe ſtudioſa. ibi. Cōſiderauit ſe
mitas domꝰ ſue. i. motꝰ interioꝛes mētꝫ ſue
Scđo ab eiꝰ opatiōe ꝟtuoſa. ibi. et panem
ocioſa nō comedit. Circa ꝑmū ſciendum ꝙ
quilibet hō iuſtꝰ diligēter dꝫ ꝯſiderare oēs
ſemitas. i. oēs cogitatōes ⁊ affectōes mētis
ſue. ne in eis aliq̄d erūpat q̄d oculos diui/
ne maieſtatis offendat. Ad hāc ꝯſideratōꝫ
inducit Hugo di. Diligēter attende q̄ntū
ꝓficis vel q̄ntū deficis. qualis ſis ī moribꝫ
⁊ qualis in affectionibꝫ. Redi ḡ ad coꝛ tuū.
⁊ diligēter ⁊ ſubtiliter diſcute teipm. Cōſi/
dera q̄d agis. q̄uo viuis. ⁊ q̄ tendis. Et cū
totū interioꝛis ⁊ exterioꝛis hoīs ſtatum et
habitū q̄ntū poſſibile eſt plene cognouerꝫ
nō ſolū q̄lis ſis. ſed etiā qualis eſſe debeas
tunc de cognitiōe tui poteris ſubleuari ad
ꝯtemplatōem dei. Precipuū eñ ⁊ ꝑncipa/
le ſpeculū ad videndū deū eſt animꝰ intuēs
ſeipm. Jſtā ꝯſideratiōeꝫ ⁊ diſcuſſionē men/
tis beata Eliſabeth quotidie freq̄ntabat
Fecit eñ ſicut Seneca refert de ſuo ocio.
Qui cū om̄i die ſe ad nocturnā quieteꝫ re/
cepiſſet interrogauit animū ſuū. Quid bo
ni hodie ꝑegiſti. q̄d mali hodie ꝑfeciſti. cui
vicio reſtitiſti. qua pte in virtutibꝫ ꝓfeciſti.
A Poteſt āt dici ꝙ hec ꝯſideratio dꝫ eſſe
tripticta. Primo ꝙ homo cōſideret defectꝰ
ſuos preteritos vt coꝛrigant̄. Dō hū docꝫ
Bern̄. di. Cōſideret aīa maculas ſuas vt
inde doleat. dolens lugeat. lugens deo pla
ceat. et ſibi placens audiat. Ecce tu pulcra
es amica mea. ecce tu pulcra ⁊ macula non
eſt in te. Jſtud verbū ꝓpꝛiiſſime competit
beate Eliſabeth. cuius pulcritudo bis in/
ſinuat̄. quia nō ſolum fuit pulcra interioꝛi
mentis affectu. ſꝫ etiā in interioꝛi cōuerſa/
tione. Jta ꝙ exempla ſancte ꝯuerſationis
⁊ edificatōis om̄ibꝫ eam intuentibꝫ reliq̄t.
Scđo homo ꝯſideret affectiōes ſuas pre
ſentes vt dirigant̄. Ad quod iteꝝ hoꝛtatur
Bern̄. di. A te tua ꝯſideratio incipiat nec
te neglecto in alia te extendas. Quid enim
ꝓdeſt ſi noueris oēs vires herbaꝝ. curſus
ſideꝝ ⁊c̄. ſed te neſcieris. Eris ſil̄is edificā
ti ſine fundamēto. ruinā eñ facis nō ſtru/
cturā. Nam quicq̄d ꝯſtruxeris extra teip/
ſum. h̄ vt ipe dicit erit tanq̄ꝫ puluis q̄ aven
to diſſipatur. Et ſubdit. Non ſolum auteꝫ
ꝯſideratio tua a te incipiat ſꝫ etiā in te fini/
atur. vt quicq̄d ꝯſiderationi tue ſe offerat
q̄d ad tuā ſalutē non ꝑtinet h̄ noueris re/
ſpuendū. Tertio homo ꝯſideret defectus
futuros in q̄s ꝓpꝛia infirmitate labi poſſet.
vt caueant̄. Augꝰ. Magis cogitare debet
homo quid ſibi deſit q̄ꝫ q̄d ſibi aſſit. Quod
habes caue ne perdas. Quod non habes
conare vt aſſequaris. Semꝑ cogitare de/
bes ꝙ ſis minoꝛ in meritis et non maioꝛ.
Si eñ cogitas q̄ꝝtum alium ꝑceſſiſti time
elationē. Si cogitas q̄ntū tibi deeſt inge/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

miſce. et cũ ingemiſcis ꝗ delicto curaris. et
cũ hũiliaris ꝓficis. ¶ B ¶ Et nota dicit
Cryſ. ꝙ cõſideratio ſui parit homini qua/
dripertitũ fructũ. Primo cauſat hũilitatem
ſui. Vñ Greg. Magne hũilitatꝭ radio ſua
opa illuſtrat q̃ alioꝝ bona ſubtiliter penſat
Tamdiu em̃ pctã ſua q̃ noſſe ꝛ flere debet
ignorat q̃diu alioꝝ defectꝰ curioſe cõſide/
rat. Scd̃o inducit charitatẽ xpi. Ex h̃ em̃
ꝙ ꝓpriã fragilitatẽ agnoſcit neceſſitati ꝓxi/
mi libẽter ſubuenit. Tertio inducit ꝯtem/
ptũ mũdi. q: ex ꝯſideratõe ꝓprie nobilitatꝭ
ꝛ ex magnitudine celeſtis premij ad q̃d ho/
mo factus eſt. omnia tranſitoria velut ſter/
cora arbitratᷣ. Quarto inducit amorez dei
quia dũ hõ ꝯſiderat ꝙ deꝰ eũ tanti p̃cij eſti
mauit ꝙ ꝓ ipo incarnari et mori voluit. in
amore diuino merito inardeſcit. Et hoc q̃
ad p̃mum. ¶ C ¶ Dixi ſecundo ꝙ beata
Eliſabeth commendatᷣ ab eiꝰ ꝟtuoſa opati
one cũ ſequitᷣ. et panem ocioſa nõ comedit.
Eſt aũt triplex panis ſcꝫ materialis doctri
nalꝭ ꝛ ſacramẽtal. Et quolibꝫ illoꝝ btã Eliſa
beth ocioſa nõ cõedit. Et h̃ ex codẽ caplo
colligitᷣ in ꝓbis cplꝭ vbi dr̃. Queſiuit lanã
ꝛ linũ. ꝛ opata eſt ꝯſilio manuũ ſuaꝝ. ſcꝫ ve/
ſtiendo paupes. ꝛ ꝓuidẽdo de eoꝝ indigen
cijs. Etiã ꝑ linũ q̃d ꝑ multas occupatiões
ad candorẽ deducitᷣ pñt intelligi opa pnĩe
puta vigilie. orõnes. ꝛ abſtinẽtie. qͥbꝫ caro
mortificatᷣ ꝛ mens ad candorẽ puritatꝭ de/
ducitᷣ. In iſtis oĩbꝫ fuit btã Eliſabeth mlᵗ/
tum ſollicita ꝛ fortꝭ. vt idem ſapiẽs decla/
rat di. Manũ ſuã miſit ad fortia. i. ꝓdictis
opibꝫ fortiter inſiſtebat. Et digiti eiꝰ. id eſt
affectiones ꝛ cogitatiões apprehenderũt fu/
ſum. ſcilꝫ vt de lana ꝛ lino fila faceret. et ve/
ſtes texeret qͥbꝫ paupes corꝑaliter veſtiret.
ꝛ etiã mentẽ ſpũaliter adornaret Nam btã
Eliſabeth de lana agni. i. de exemplis ꝛ vi
ta xpi. de lino interne puritatis ſibi veſtem
texuit. de q̃ ibidẽ dr̃. Fortitudo ꝛ decor in/
dumentũ eiꝰ. Sꝫ h̃ notabiliter aduertẽdũ
eſt. ꝙ q̃nto mulier eſt fortior et ſedet altius
tanto filum trahit longius. Sic mẽs bea
te Eliſabeth q̃nto magis a terrenis eleua/
batur tanto limpidius diuinã veritatẽ cõ/
templabatᷣ ꝛ feruentius amore diuino ac/
cendebatᷣ. Scd̃o panem doctrinalem nõ
comedit ocioſe ſed potius operoſe. quia ve
ritatẽ vite quã audiendo didicit vel medi/
tando per boni operis exercitiũ ꝛ boni ex/
empli euidentiã ꝛ euidenter oſtendit. De h̃
congrue poteſt intelligi quod ſcribitᷣ ibidẽ
Sindonẽ fecit ꝛ vendidit. ꝛ cingulum tra
didit chananeo. Per ſindonẽ que de ſubti
libus filis contexitᷣ poteſt intelligi aggre/
gatio bonoꝝ exemploꝝ ꝛ ſacroꝝ verborũ
vel opeꝝ quibꝫ beata Eliſabeth cõfecit pa
nem. mentẽ confortantem. quo ſeipſam et
alios reficiebat. Predictã autẽ ſindonẽ vẽ/
didit. quia per bona opera eternã merce/
dem mercata eſt. Et cingulũ tradidit cha/
naneo. Chananeus interp̃tatur ꝯuerſus.
et ſignificantur illi q̃ per eius exempla ad
bonum ſtatum ſunt cõuerſi. Illis tradidit
cingulũ continentie. quo mens retrahitur
a noxijs cogitationibꝫ carnalis cõcupiſcẽ/
tie. Et cingulum iuſticie quo affectus ab
inordinato amore retrahitur. ꝛ ſic de alijs
Tertio beata Eliſabeth panem ſacramen
talem etiã nõ comedit ocioſe. ſed virtuoſe
et operoſe. quia ad ſacramentũ euchariſtie
non cum tepiditate ꝛ deſidia acceſſit. ſicut
proch dolor multi faciunt. ſed ad eius per/
ceptionẽ ſe cum magno feruore charitatis
cum ſumma deuotõne et mentis puritate
ſtudioſe preparauit. Et ideo per h̃ triplicẽ
fructuꝫ percepit. qui ſolet dono diuini mu
neris digne cõmunicantibꝫ euenire. Hoc
em̃ ſacramentũ accedentẽ confortat in vir
tuoſa operatione. mentꝭ ſubleuat in diui/
na contemplatione. cor accendit in celeſtiũ
bonoꝝ deſideratione. Et iſta tria figuran/
tur per hoc ꝙ Helyas ĩ fortitudine panis
cinericei quo monitu angeli in deſerto de/
guſtato. quadraginta diebꝫ ꝛ noctibꝫ am/
bulauit vſqꝫ ad montez domini. Tunc em̃
homo in fortitudine cibi illius ambulat.
quãdo virtute huius ſacramenti in bonis
actibꝫ laborare non ceſſat. Tũc autẽ mens
ad montem dei oreb perducitᷣ. quãdo mẽs
per contemplationeꝫ ad celeſtia deſideria
virtute huius ſacramenti ſubleuatᷣ. Et dr̃
ſtetit in oſtio ꝛc. Tunc autẽ ſtat in oſtio ſpe
lunce quãdo per feruidũ amoris deſideri/
um vult liberari a nexibꝫ corporis ꝛ feruen
ter appetit ꝑuenire ad regnum eterne beati
tudinis.

¶ De ſancta Eliſabeth. II
¶ Sermo. XLIX.

Fortitudo et decor indumentũ eius. et ridebit in die